

Листок-попередження про кримінальну відповідальність за статтею 335
Кримінального Кодексу України

Ст. 335 Кримінального кодексу України

Ухилення від призову на строкову військову
службу-

карається обмеженням волі на строк до трьох років.

1. Об'єкт злочину - порядок комплектування ЗС та інших військових формувань.

2. Об'єктивна сторона злочину проявляється в ухиленні від призову на строкову військову службу шляхом дп або так званої змішаної бездіяльності (ухилення від виконання певного обов'язку вчинюється шляхом вчинення активних дій).

Призов на строкову військову службу - це передбачений чинним законодавством України спосіб комплектування ЗС та деяких інших військових формувань України (неконтрактний спосіб комплектування).

Спосіб вчинення злочину, передбаченого ст. 335, може бути різним, але визначення конкретного способу має значення для правильного визначення моменту закінчення злочину. Так, вказані дії можуть полягати в самокаліченні, симуляції хвороби, підробленні документів (зміст відповідних понять див у коментарі до ст. 409), іншому обмані (скажімо, у доведенні до членів призовної комісії завідомо неправдивих відомостей про смерть чи тяжку хворобу близького родича тощо або у свідомому замовчуванні яких-небудь відомостей), а так само в прямій відмові від несення обов'язків військової служби, і в таких випадках злочин є закінченим з моменту отримання повного або тимчасового звільнення від військової служби. При цьому самі самокалічення, симуляція хвороби, підробка документів, інший обман можуть за наявності відповідних підстав кваліфікуватися як замах на ухилення від призову на строкову військову службу. У разі ж, якщо наявними є ознаки лише готування. До вчинення цього злочину, то кримінальна відповідальність згідно з ч. 2 ст. 14 виключається.

При ухиленні шляхом бездіяльності, коли призовник без поважних причин не прибуває у строки, встановлені військовим комісаріатом та вказані у

повіді, до призовної дільниці для відправлення у військову частину, злочин є закінченим з моменту нез'явлення призовника до призовної дільниці.

Поважними причинами нез'явлення у даному випадку вважаються такі, що підтверджуються відповідними документами: а) перешкода стихійного характеру, хвороба громадянина або інші обставини, що позбавили громадянина можливості особисто прибути у вказані пункт і строк;

б) смерть або тяжка хвороба його близького родича.

Незгода призовника з рішенням комісії у справах альтернативної служби про відмову в проходженні ним такої служби та оскарження такого рішення в судовому порядку не звільняють особу від обов'язку з'явитися для проходження строкової військової служби.

Нез'явлення військовозобов'язаного або призовника до військового комісаріату без поважних причин не для відправлення у військову частину у зв'язку з призовом на строкову військову службу, а за іншим викликом тягне адміністративну відповідальність за ст. 210 КАП.

За цією ж статтею військовозобов'язаний або призовник несуть відповідальність за ухилення від подання до військового комісаріату відомостей про зміну місця проживання, освіти, місця роботи, посади, навіть якщо це вчинено ними з метою ухилення в майбутньому від призову на військову службу (адже готування до вчинення злочину, передбаченого ст. 335, не тягне кримінальної відповідальності).

3. Суб'єктом злочину є громадянин України, який підлягає черговому призову на строкову військову службу; призовник або офіцер, що призивається із запасу, у т.ч. такий, що перебуває на тимчасовому обліку у військовому комісаріаті або без законних підстав перебуває на військовому обліку взагалі.

Не підлягають призову на строкову військову службу, тобто не є суб'єктами розглядуваного злочину особи; які не досягли 18 років або на день відправки на строкову військову службу вже досягли 27 років (офіцери - 43 років); які визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби в мирний час; батько (мати), рідний брат чи сестра яких загинули чи померли або є інвалідами, якщо інвалідність настала під час проходження військової служби; які пройшли військову службу в інших державах; які закінчили курс навчання за програмою підготовки офіцерського складу або прапорщиків в навчальних закладах МВС, СБ, інших військових формувань та мають військові чи спеціальні звання; щодо яких ведеться дізнання чи попереднє (досудове) слідство або кримінальна справа розглядається судом - до прийняття відповідного рішення; яких засуджено до позбавлення волі (при цьому повторне ухилення від призову на строкову військову службу після відбуття покарання (крім позбавлення волі) за такий злочин не звільняє особу від кримінальної відповідальності); особи жіночої статі.

Підлягають виключенню з військового обліку особи, засуджені до позбавлення волі за вчинення тяжких злочинів. Тому вони не можуть бути суб'єктами ухилення від призову на строкову військову службу.

Особи, виконання якими військового обов'язку суперечить їхнім релігійним переконанням та які належать до діючих відповідно до законодавства України релігійних організацій, віровчення яких не допускає користування зброєю, проходять невійськову (альтернативну) службу на підставі рішення комісій у справах альтернативної служби.

Такі особи можуть стати суб'єктами ухилення від призову на строкову військову службу лише у випадку, коли вказане рішення було скасоване у зв'язку з тим, що ці особи ухилилися від проходження альтернативної служби або під час її проходження брали участь у страйку, займалися підприємницькою діяльністю, навчалися в установах освіти (крім середніх або вищих установ освіти з вечірньою чи заочною формами навчання).

Особи, які мають духовний сан, але не мають посади в одній із зареєстрованих релігійних конфесій, також призиваються на строкову військову службу і, відповідно, є суб'єктами розглядуваного злочину. Не є обставиною, що звільняє громадянина України від військового обов'язку, й те, що він проживає за кордоном.

Не можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності за ухилення від призову на строкову військову службу особи, яким за рішенням призовної комісії була надана відповідна відстрочка: а) за сімейними обставинами; б) за станом здоров'я; в) для продовження навчання; г) у зв'язку з депутатською діяльністю і діяльністю як сільських, селищних і міських голів; д) на період роботи за спеціальністю за основним місцем роботи призовникам - педагогічним працівникам з вищою педагогічною освітою у загальноосвітніх навчальних закладах; е) в інших випадках, визначених законом, - Протягом дії відстрочки.

Особа, яка підмовила призовника до самокалічення, симуляції хвороби, підроблення документів, іншого обману, до прямої відмови від несення обов'язків військової служби чи до нез'явлення до призовної дільниці, організувала цей злочин, сприяла його вчиненню порадами, вказівками, наданням засобів або усуненням перешкод, переховувала призовника, притягується до відповідальності за ст. ст. 27 і 335, а за відповідних обставин і за ст. ст. 121, 122, 125, 130, 133 (якщо, скажімо, самокалічення було вчинене з допомогою такої особи), 358 чи 366 (якщо нею було підроблено відповідні документи).

4. Суб'єктивна сторона злочину, передбаченого ст. 335, характеризується виною у вигляді прямого умислу.
